

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија” бр. 58/00, 44/02 и 82/08) и член 25 став 2 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Македонија” бр. 103/08) министерот за образование и наука ја утврди наставната програма по предметот *географија* за VIII одделение на осумгодишното основно образование, односно IX одделение на деветгодишното основно образование.

**НАСТАВНА
ПРОГРАМА**

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО**

ГЕОГРАФИЈА

Скопје, октомври 2009 година

ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

ЗАБЕЛЕШКА:

Согласно динамиката за воведување на деветгодишното основно воспитание и образование, наставната програма за учениците во VIII одделение на осумгодишното основно училиште од учебната 2010/11 година е еквивалентна на наставната програма за IX одделение на деветгодишното основно училиште.

1. ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ВО IX ОДДЕЛЕНИЕ

Ученикот/ученичката:

- да стекнува знаења за природните географски карактеристики на Африка, Северна и Јужна Америка, Австралија со Океанија и поларните области Арктик и Антарктик (географска положба, релјеф, клима, хидрографија, растителен и животински свет);
- да се запознае со основните карактеристики на населението на Африка, Северна и Јужна Америка, Австралија со Океанија;
- да се запознае со регионалната поделба на на Африка, Северна и Јужна Америка, Австралија со Океанија;
- да стекнува знаења за природните и социо-географските карактеристики на регионите: Северна, Источна, Западна, Централна и Јужна Африка; Северна, Средна и Јужна Америка и Австралија и Океанија;
- да се запознае со државите кои припаѓаат на издвоените региони на континентите Африка, Америка, Австралија со Океанија;
- да стекнува знаења за економско-географските карактеристики на регионите;
- да стекнува знаења за географските карактеристики на поларните области Арктик и Антарктик;
- да се запознае со карактеристичните подрачја од регионите на континентите;
- да ги покажува на географска карта природните географски карактеристики на континентите
- да ги издвојува на карта стопански најразвиените делови на континентите
- да стекнува знаења за елементите кои ја сочинуваат животната средина, факторите загадувачи на животната средина и нејзината заштита.

ТЕМА I: ПРИРОДИТЕ ГЕОГРАФСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА АФРИКА 8 часа (5+3)			
Цели	Содржини	Поими	Активности и методи

Ученикот/ученичката:

- да се запознае со местоположбата и големината на континентот Африка;
- да ги опишува границите на Африка;
- да стекне основни знаења за откривањето на Африка;

- да се оспособи да го опишува релјефот на Африка;
- да умеа да ги објаснува разликите во староста на релјефните облици на Африка;
- да се оспособи да ја објаснува бреговата линија на Африка;

- да стекнува знаења за климатските фактори и влијанието врз просторот на Африка;
- да се запознае со климатските типови на просторот на Африка;

- да умеа на карта да ја покажува распространетоста на климатските типови.

- да стекнува знаења за хидрографските карактеристики на Африка
- да се оспособи да ги покажува на карта реките, речните сливови и езерата
- да умеа да го поврзе значењето на водите со животот на населението

- Африка - географска положба, големина и откривање

- Релјеф и брегова разгранетост

- Климатски карактеристики

- Хидрографски карактеристики

Континент
Африка
Географска положба
Гранична линија
Суецки Канал
Гибраталски Проток

Гондвана
Планински масиви
Површини
Висорамнини
Пустини
Ерг
Езерска висорамнина
Тектонски ров
Рогот на Африка

Полуострови,
Острови, заливи и мориња

Климатски типови

Речна мрежа
Реки
речни сливови
Делта
Водопади
езера
брани, водни ресурси

- Користење на физичка карта на Светот и определување на положбата на африканскиот континент;
- користење на физичка карта на Африка за опис на граничната линија;

- набљудување на карта за согледување и опишување на релјефот на Африка;
- користење на Google Earth и географска карта за согледување на бреговата разгранетост;
- изработка на проект за релјефот преку прибирање на нагледни и пишани материјали;

- користење на географска карта за согледување на распространетоста на климатските типови.

- Идентификација на хидрографските објекти на географска карта
- користење на Google Earth за визуелно препознавање на хидрографијата на Африка;

ТЕМА II: НАСЕЛЕНИЕ И СТОПАНСТВО НА АФРИКА - 3 часа (2+1)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да ги запознава некои од основните карактеристики на населението на Африка (број на жители, густина на населеност, природен прираст, народи, раси, вери, јазици); - да стекне сознанија за главните природни ресурси на Африка, нивното простирање и значење за развој на стопанството; - да се запознае со основните стопански карактеристики на Африка; - да се оспособи да ги издвои стопански најразвиените делови на Африка; - да се запознае со доминатните стопански гранки во Африка. 	<ul style="list-style-type: none"> - Карактеристики на населението во Африка - Стопански карактеристики на Африка 	<p>број на жители, густина на населеност, Природен</p>	<ul style="list-style-type: none"> - користење на тематска карта за демографските карактеристики на Африка; - набљудување на тематски карти за густината, природниот прираст, народите и јазиците во Африка; - групирање на собрани материјали за населението на Африка и изработка на проект; - изработка на постер и тематски карти за распространетоста на позначајните групи; народи во Африка

		прираст, Народи, Раси Арапи, Туарези Бушмани, Бедуини Хотентоти Пигмејци јазици, вери, култури Нафта Злато Дијаманти	- изработка на тематска карта за разместеноста на природните ресурси на Африка; - изработка на тематска карта за главните стопански гранки во Африка.
--	--	---	---

III ТЕМА: РЕГИОНАЛЕН ПРЕГЛЕД НА АФРИКА - 14 часа (10+4)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
------	----------	-------	---------------------

<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се запознае со регионалната поделба на Африка; - да се оспособи да ја објасни географската положба на Северна Африка; - да се оспособи на карта да ги покажува државите во Северна Африка; 	<p>Северна Африка</p> <ul style="list-style-type: none"> - Преглед на државите во Северна Африка 	<p>Регија, Држава Република Цамахирија Кралство</p>	<ul style="list-style-type: none"> - разгледување на тематска карта за регионалната поделба на Африка Северна Африка (Египет, Судан, Либија, Тунис, Алжир, Мароко, Западна Сахара, Мавританија) - изработка на постер за географските <p>карактеристики на поважните држави во Северна Африка</p> <ul style="list-style-type: none"> - Разгледување на пишани и видео материјали за карактеристичните подрачја во Северна Африка; - изработка на постер за секое од карактеристичните подрачја во Северна Африка;
--	--	---	--

<p>- да се запознае со географските особини на карактеристичните подрачја во Северна Африка (Сахара, Атлас, Нил, Црвено Море);</p> <p>- да се оспособи да ја објасни географската положба на Источна Африка;</p> <p>- да се оспособи на карта да ги покажува државите во Источна Африка;</p> <p>- да се запознае со географските особини на карактеристичните подрачја во Источна Африка (езеро Викторија, езероТана, Бел и Син Нил, Килиманџаро);</p> <p>- да се оспособат да ја објаснат географската положба на Јужна Африка;</p> <p>- да се оспособат на карта да ги покажуваат</p>	<p>- Карактеристични подрачја во Северна Африка</p> <p>Источна Африка</p> <p>- Преглед на државите во Источна Африка</p> <p>- Карактеристични подрачја во Источна Африка</p> <p>Јужна Африка</p> <p>-Преглед на државите во Јужна Африка</p> <p>- Карактеристични подрачја во Јужна Африка</p>	<p>Сахара, Оази Атлас, Нил, Црвено Море</p> <p>Езерата: Викторија и Тана Бел и Син Нил Вулкански езера во Етиопската Висорамнина Килиманџаро</p>	<p>Источна Африка (Етиопија, Еритреја, Џибути, Сомалија, Кенија, Уганда, Руанда, Бурунди, Танзанија, Мадагаскар, Комори, Мајоте, Маврициус, Реинион, Сејшелски Острови)</p> <p>- изработка на постер за географските карактеристики на поважните држави во Источна Африка</p> <p>- разгледување на пишани и видеоматеријали за карактеристичните подрачја во Источна Африка;</p> <p>- изработка на постер за секое од карактеристичните подрачја во Источна Африка.</p> <p>Јужна Африка (Мозамбик, Малави, Замбија, Зимбабве, Боцвана, Намибија, ЈАР, Лесото, Свазиленд);</p> <p>- изработка на постер за географските карактеристики на поважните држави во Јужна Африка;</p> <p>- разгледување на пишани и видеоматеријали за карактеристичните подрачја во Јужна Африка;</p> <p>- изработка на постер за секое од карактеристичните подрачја во Јужна Африка.</p>
---	--	--	--

<p>државите во Јужна Африка; - да се запознаат со географските особини на карактеристичните подрачја во Јужна Африка (Намиб, Калахари, Викторини водопади, Островот Мадагаскар)</p> <p>- да се оспособи да ја објасни географската положба на Централна Африка; - да се оспособи на карта да ги покажува државите во Централна Африка; - да се запознае со географските особини на карактеристичните подрачја во Централна Африка (басенот на реката Конго, езерото Чад);</p>	<p>Централна Африка</p> <p>- Преглед на државите во Централна Африка - Карактеристични подрачја во Централна Африка</p> <p>Западна Африка</p> <p>- Преглед на државите во Западна Африка - Карактеристични подрачја во Западна Африка</p>	<p>Пустината Намиб Калахари Викториини водопади Морски струи Остр.Мадагаскар</p> <p>Басенот и геката Конго Екваторска прашума Савана Маниока Каучуково дрво</p>	<p>Централна Африка (Чад, ЦАР, Камерун, Екваторска Гвинеја, Сао Томе и Принсое, Габон, Конго, ДР Конго, Ангола, Св. Елена);</p> <p>- изработка на постер за географските карактеристики на поважните држави во Централна Африка; - разгледување на пишани и видеоматеријали за карактеристичните подрачја во Централна Африка - изработка на постер за секое од карактеристичните подрачја во Централна Африка</p> <p>Западна Африка (Сенегал, Гамбија, Кап Верде острови, Гвинеја Бисао, Гвинеја, Сиера Леоне, Либерија, Мали, Буркина Фасо, Гана, Того, Бенин, Нигер, Нигерија, Брегот на Слоновата Коска)</p> <p>- изработка на постер за географските карактеристики на поважните држави во Западна Африка; - разгледување на пишани и видеоматеријали за карактеристичните подрачја во Западна Африка;</p>
--	---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> - да се оспособи да ја објасни географската положба на Западна Африка; - да се оспособи на карта да ги покажува државите во Западна Африка; - да се запознае со географските особини на карактеристичните подрачја во Западна Африка (Гвинејски Залив, Камерунски Планини, реката Нигер). 		<p>Гвинејски Залив Камерунски Планини Нигер и Волта Гвинејска топла струја</p>	<p>- изработка на постер за секое од карактеристичните подрачја во Западна Африка.</p>
--	--	--	--

ТЕМА IV: ПРИРОДНО-ГЕОГРАФСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА СЕВЕРНА АМЕРИКА - 8 часа (5+3)

Активности и методи	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се запознае со местоположбата на Северна Америка и нејзината големина; - да стекне сознанија за откривањето на Северна Америка; - да умее да ја опишува релјефната структура на Северна Америка; - да се оспособи да ја опишува бреговата линија на Северна Америка; - да стекнува знаења за климатските фактори и влијанието врз просторот на Северна Америка; 	<ul style="list-style-type: none"> - Северна Америка - географска положба, големина и откривање - Релјеф и брегова разгранетост - Климатски одлики 	<ul style="list-style-type: none"> Канадски Штит Карпести Планини Апалачки Планини Средно-американска Низина Висорамнини Рустини Острови Полуострови Заливи Лагуни Климатски типови Торнадо 	<ul style="list-style-type: none"> - Користење на физичка карта на светот и определување на положбата на Северна Америка; - набљудување на карта за согледување и опишување на релјефот на Северна Америка; - користење на Google Earth и географска карта за согледување на бреговата разгранетост; - користење на ЦД за опишување на бреговата линија на Северна Америка; - изработка на проект за релјефот преку прибирање на нагледни и пишани материјали; - користење на географска карта за согледување на распространетоста на климатските типови; - прибирање на материјали за последиците од торнадото;

<p>- да се здобие со основни познавања за хидрографските особини на Северна Америка;</p> <p>- да умее на карта да ги покаже реките, речните сливови и езера на Северна Америка;</p> <p>- да умее да го препознава на карта распостранувањето на растителниот свет;</p> <p>- да се запозна со карактеристиките на животинскиот свет на Северна Америка.</p>	<p>- Хидрографски карактеристики</p> <p>- Растителен и животински свет</p>	<p>Слив Водопади Канали Брана Делта Езера</p> <p>Тундра Четинарски шуми Листопадни шуми Прерии Степи</p>	<p>- идентификација на хидрографските објекти на географска карта;</p> <p>- користење на Google Earth за визуелно препознавање на хидрографијата на Северна Америка;</p> <p>- користење на тематска карта за осознавање на распространетоста на растителниот свет на Северна Америка;</p> <p>- разговор за карактеристиките на животинскиот свет на Северна Америка.</p>
---	---	---	---

ТЕМА V: ПРИРОДНО-ГЕОГРАФСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЈУЖНА АМЕРИКА - 8 часа (5+3)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се запознае со местоположбата на Јужна Америка и нејзината големина - да стекне сознанија за откривањето на Јужна Америка - да умее да ја опишува релјефната структура на Јужна Америка; - да се оспособи да ја опишува бреговата линија на Јужна Америка; - да стекнува знаења за климатските фактори и влијанието врз просторот на Јужна Америка; - да стекнува основни познавања за хидрографските особини на Јужна Америка; 	<ul style="list-style-type: none"> - Јужна Америка - географска положба, големина и откривање - Релјеф и брегова разгранетост - Климатски одлики - Хидрографски 	<ul style="list-style-type: none"> Бразилска Висорамнина Амазонија Анди Рустини Лагуни Климатски типови 	<ul style="list-style-type: none"> - Користење на физичка карта на светот и определување на положбата на Јужна Америка; - набљудување на карта за согледување и опишување на релјефот на Јужна Америка; - користење на Google Earth и географска карта за согледување на бреговата разгранетост; - користење на ЦД за опишување на бреговата линија на Јужна Америка; - изработка на проект за релјефот преку прибирање на нагледни и пишани материјали; - користење на географска карта за согледување на распространетоста на климатските типови; - Идентификација на хидрографските објекти на географска карта;

<ul style="list-style-type: none"> - да умее на карта да ги покаже реките, речните сливови и езера на Јужна Америка; - да умее да го препознава на карта распространувањето на растителниот свет - да се запознае со животинскиот свет на Јужна Америка. 	<p>карактеристики</p> <p>- Растителен и животински свет</p>	<p>Тропски шуми Савани (ланоси) Пасишта (кампоси) Степи (пампас)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - користење на Google Earth за визуелно препознавање на хидрографијата на Јужна Америка; - користење на тематска карта за осознавање на распространетоста на растителниот свет на Јужна Америка.
---	---	--	---

ТЕМА VI: НАСЕЛЕНИЕ И РЕГИОНАЛНА ПОДЕЛБА НА АМЕРИКА -15 часа (10+5)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да ги запознава некои од основните карактеристики на населението на Америка; - да се запознава со регионалната поделба на Америка; - да се оспособи на карта да ги покажува државите во Северна Америка; - да ги осознае основните географски карактеристики на Соединетите Американски Држави; - да ги осознае основните географски карактеристики на Канада; - да се запознае со поважните особини на карактеристичните подрачја во Америка (Карпести Планини, Големите Езера, Градски агломерации: Бостон, Њујорк, Филадельфија, Торонто, Вашингтон); 	<ul style="list-style-type: none"> - Карактеристики на населението во Америка - Регионална поделба на Америка <i>Северна Америка</i> - Географија на Соединетите Американски Држави - Географија на Канада - Карактеристични подрачја во Северна Америка 	<ul style="list-style-type: none"> Бројно движење Густина на населеност Природен прираст Народи Раси Јазици, вери, култури Имиграција Емиграција Континент Регија Федерална држава Округ Територија Сојузна држава Република Карпести Планини Големите Езера, Градски агломерации Конурбација 	<ul style="list-style-type: none"> - Користење на тематска карта за демографските карактеристики на Америка; - набљудување на тематски карти за густината, природниот прираст, народите и јазиците во Америка; - групирање на собрани материјали за населението на Америка и изработка на постер; - разгледување на фотографии за сличностите и разликите помеѓу различните народи во Америка (Мулати, Местици, Креоли, Замбоси); - разгледување на тематска карта за регионалната поделба на Америка; - прибирање на пишани и визуелни материјали за географските карактеристики на поважните држави во Америка; - изработка на тематски карти за разместеноста на енергетските потенцијали на Америка; - разговор со учениците за значењето на енергијата за стопанскиот развој на Америка;

<p>- да се оспособи на карта да ги покажува државите во Централна Америка; - да се оспособи да ги препознава основните географски карактеристички на карактеристичните подрачја во Централна Америка (Мексикански Залив, Панамски Канал, Вулканска Област, Антили, Кариби)</p> <p>- да се оспособи на карта да ги покажува државите во Јужна Америка;</p> <p>- да се запознае со покарактеристичните географски карактеристики на Бразил и Аргентина;</p>	<p><i>Централна (Средна) Америка</i> - Преглед на државите во Централна Америка</p> <p>- Карактеристични подрачја во Централна Америка</p> <p><i>Јужна Америка</i> - Преглед на државите во Јужна Америка</p> <p>- Географија на Бразил и Аргентина;</p>	<p>Островска земја Континентално - островска земја</p> <p>Мексикански Залив Панамски Канал Вулканска област Антили Кариби</p> <p>Федерална држава Република Приморски земји Континентални земји</p>	<p>- прибирање на фотографии, графикони и др. нагледен материјал за најразвиените индустриски гранки и користење на Google Earth за препознавање на стопанските региони во Америка;</p> <p>- припирање на визуелни материјали за издвоените карактеристични подрачја;</p> <p>- разговор за географските карактеристики на карактеристичните подрачја и нивното значење. Континентално- островски земји (Мексико, Гватемала, Белисе, Ел Салвадор, Хондурас, Никарагва, Костарика, Панама). Островски земји (Бахами, Куба, Јамајка, Доминиканска Република, Хаити, Порторико, Хаваи, Хондурас, Тринидад и Тобаго.</p> <p>Континентални држави: Боливија и Парагвај Приморски држави: Колумбија, Еквадор, Перу, Чиле, Венецуела, Гвајана, Суринам, Француска Гвајана, Уругвај Бразил и Аргентина). - Разговор за сличностите и разликите помеѓу земјите во Јужна Америка;</p>
---	--	---	--

<p>- да се оспособи да ги препознава основните географски карактеристики и карактеристичните подрачја во Јужна Америка (Анди, Амазонија, Гран Чако, Патагонија).</p>	<p>- Карактеристични подрачја во Јужна Америка</p>	<p>Анди Амазонија Атакама Ла Плата</p>	<ul style="list-style-type: none"> - изработка на постер за географските карактеристики на Бразил и Аргентина; - прибирање на материјали за карактеристичните подрачја во Јужна Америка; - изработка на презентации на постер или во Power Point за одделни подрачја во Јужна Америка.
--	--	--	---

ТЕМА VII: ГЕОГРАФСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА АВСТРАЛИЈА СО ОКЕАНИЈА 5 часа (3+2)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се запознае со местоположбата на Австралија и нејзината големина; - да се оспособи да ја опишува бреговата линија на Австралија; - да умее да ја опишуваат релјефната структура на Австралија - да стекнува знаења за климатските фактори во Австралија - да умее да го препознаваат на карта распостранувањето на вегетациските зони - да се здобие со основни познавања за хидрографските особини на Австралија; - да умее на карта да ги покаже реките, речните сливови и езера на Австралија; - да се здобие со основни познавања за растителниот и животинскиот свет на Австралија; - да стекне основни сознанија за карактеристиките на населението во Австралија; - да се здобие со основни занења за главните стопански гранки во Австралија; - да умее на карта да ги издвои стопански најразвиените делови од Австралија. 	<p>- Австралија -природно-географски и социоекономски одлики</p>	<p>Корален гробен Спруд Пустини Еукалиптус Кенгури Динго Коала Ему</p> <p>Аборицини Мавританци</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Набљудување и користење на физичка карта на Австралија; - користење на географска карта и Google Earth за визуелно согледување на бреговата разгранетост; - користење на географска карта и Google Earth за визуелно согледување на релјефот; - согледување на географската распространетост на климатско-вегетациските зони во Австралија; - изработка на климатско-вегетациска карта на Австралија; - собирање и групирање на материјали за специфичностите на растителниот и животинскиот свет на Австралија. - Користење на тематска карта за демографските карактеристики на Австралија; - разгледување на тематска карта за стопанските карактеристики на Австралија; - изработка на постер за стопанството на Австралија.

<p>- да се стекне со основни познавања за природно-географските карактеристики на Океанија</p> <p>- да се здобие со основни познавања за социоекономските карактеристики на Океанија;</p> <p>- да се запознае со регионалната поделба на Австралија и Океанија;</p> <p>- да умее на карта да ги препознава државите.</p>	<p>- Океанија - географски одлики</p> <p>- Регионална поделба и преглед по држави</p>	<p>Корални острови Микронезија Меланезија Полинезија</p>	<p>- Разгледување на тематска карта за регионалната поделба на Австралија;</p> <p>- разгледување на тематска карта за регионалната поделба на Океанија;</p> <p>Австралиски Сојуз, Кокосови Острови, Божиќни Острови, Норфолк, Нов Зеланд Меланезија: Папуа Нова Гвинеја, Соломонови Острови, Нова Каледонија, Вануату, Фиџи Микронезија: Гуам, Северни Марјански Острови, Микронезија, Палау, Маршалски Острови, Енен Киа, Науру, Кирибати Полинезија: Тонга, Западна Самоа, Источна Самоа, Тувалу, Волис и Фотуна, Токела, Кукови Острови, Ниуе, Француска Полинезија, Питкерн, Џонстоун, Мидвеи</p>
---	--	--	--

ТЕМА IX: ЕЛЕМЕНТИ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА – 8 часа (6+2)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се оспособи да ги препознава природните елементи на животната средина; - да знае да ги наброи антропогените елементи на животната средина; - да ги препознава облиците на загадување на животната средина, изворите на загадување; - да препознава начини за заштита на природните компоненти на животната средина. 	<ul style="list-style-type: none"> - Природни елементи на животната средина (воздух, вода, почва, растителен и животински свет - Антропогени елементи на животната средина (население, населби, стопанство) Загадување и заштита на животната средина <ul style="list-style-type: none"> - загадување на воздухот - загадување на водата - загадување на земјиштето - загадување на растителниот и животинскиот свет 	<p>Деградација Заштита Загадување</p>	<p>Набљудување на природната средина со сите елементи. Изработка на колекција од различни видови почви. Опишување на растителниот и животинскиот свет од местото на живеење и примери од други области и континенти.</p> <p>Прибирање на податоци за демографски карактеристики на населението од Заводот за статистика и од Интернет. Изработка на слајдови во Power Point од различни урбани - градски и рурални-селски населби. Разгледување на тематски карти за стопанските гранки; земјоделие, индустрија, сообраќај, трговија и туризам.</p> <p>Прибирање на податоци од Интернет и подготовка на ЦД и постер за глобалното загревање и загадување на воздухот загадување и заштита на водите, почвите и растителниот и животинскиот свет.</p> <p>Почитување на Кјото договорот за спречување и заштита од глобалното загревање и последиците врз животната средина.</p>

3. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

Во наставната програма е дадено ориентационо планирање на наставните часови по наставни теми и целини. Сепак, наставниците треба самостојно да го планираат фондот на часовите за наставата по географија во зависност од динамиката во реализацијата на наставната програма. Исто така, наставниците треба да направат селекција и систематизирање на основните факти и описи, а да избегнуваат оптоварување со непотребни факти, податоци и информации. Од наставниците се бара да го практикуваат процесно-развојното планирање во наставата.

Се препорачува користење на следниве наставни средства:

- учебник избран на ниво на училиштето за соодветниот предмет, одобрен од страна на министерот;
- енциклопедии, атласи и сл.;
- Интернет, образовни софтвери;
- списанија;
- аудио-визуелни средства.

Според возраста на учениците како најпродуктивно наставно средство е користењето на физичко-географската карта на Европа и Азија, потоа физичка карта на светот, користење на политичко-територијална и стопанска карта на Европа и Азија, користење на тематски карти и илустрации, податоци добиени од Интернет, од Википедија, пребарувачот Google Earth, разни ЦД, пример En carta и сл.

4. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Во текот на наставата редовно се следат и се вреднуваат постигањата на учениците, се прибираат показатели за нивните активности, мотивираноста за учење, соработката со другите и сл. (формативно оценување). Исто така, редовно се врши информирање на секој ученик, како и на родителите за напредувањето на ученикот. Оваа компонента е составен дел на планирањето на наставникот за наставата и учењето. Во наставата треба да се осмислуваат активности и за тестирање на постигањата на учениците по обработката на секоја наставна тема. Учениците се оценуваат со бројчана оценка.

5. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Програмата во однос на просторните услови се темели на Нормативот за простор, опрема и наставни средства за деветгодишното основно училиште донесен од страна на министерот за образование и наука со решение бр. 07-1830/1 од 28.02.2008 година.

6. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

Наставата по географија во основните училишта може да ја изведува лице кое завршило:

- студии по географија, наставна насока, 7/1;
- ПА или ВПШ, група историја и географија (кои веќе реализираат настава во основните училишта).

7. ПОТПИС И ДАТУМ НА УТВРДУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по *географија* за VIII одделение на осумгодишното основно образование, односно IX одделение на деветгодишното основно образование ја утврди

на ден

Министер

Никола Тодоров